

MINISTERSTWO
ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

Wsparcie obszarów wiejskich w ramach Krajowego Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej

Beata Rodak

Naczelnik wydziału

Aktywizacji Obszarów Wiejskich

Departament Wspólnej Polityki Rolnej

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Konferencja w ramach projektu Centrum Wsparcia Doradczego
(CWD)

KLUCZOWE (PRIORYTETOWE) OBSZARY WSPARCIA WRAMACH PLANU STRATEGICZNEGO

DOCHODOWE
ROLNICTWO

Konkurencyjność

Innowacyjność, automatyzacja, cyfryzacja, robotyzacja, przetwórstwo, jakość produktów, skracanie łańcucha dostaw, wzrost efektywności czynników produkcji w sposób zrównoważony. Wymiana pokoleniowa, dostęp do ziemi i kapitału.

Wsparcie dochodów rolniczych

Wsparcie bezpośrednie, wsparcie dla obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania oraz rozwój działalności okołorolniczej.

Kooperacja

Współpraca między rolnikami, powiązania z innymi uczestnikami łańcucha żywnościowego.

Zarządzanie ryzykiem

Łagodzenie skutków wystąpienia ryzyk produkcyjnych i rynkowych. Udoskonalenie i upowszechnienie instrumentów zarządzania ryzykiem w gospodarstwach rolnych.

OCHRONA ŚRODOWISKA
I KLIMATU

Reagowanie na zmiany klimatu

Poprawa dostępności wody (różne formy retencji, nawodnienia), zmniejszenie emisji GHG i amoniaku (w zakresie efektywności energetycznej, OZE, produkcji zwierzęcej, nawożenia, agrotechniki) oraz ograniczanie skutków zjawisk klimatycznych, katastrof.

Ochrona zasobów naturalnych

Woda, gleba, powietrze i bioróżnorodność poprzez stosowanie korzystnych dla środowiska praktyk, inwestycji i wzmocnienie wiedzy.

Budowanie świadomości rolników

Racjonalne wykorzystanie zasobów, ochrona klimatu i bioróżnorodności.

BEZPIECZNA ŻYWNOŚĆ
– ZDROWY KONSUMENT

Zrównoważone stosowanie antybiotyków, nawozów i środków ochrony roślin

Promocja oraz wsparcie integrowanej ochrony roślin, podwyższonych standardów produkcji w zakresie stosowania środków ochrony roślin, antybiotyków, nawozów i dobrostanu zwierząt.

Krajowe pasze

Krajowe zasoby genetyczne roślin. Technologie produkcji pasz i rozwój rynku.

Budowanie świadomości konsumentów

Promocja rolnictwa ekologicznego i innych systemów jakości żywności i informowanie o produktach (etykietowanie), o marnowaniu żywności oraz skracanie łańcucha dostaw.

ŻYWOTNE
OBSZARY WIEJSKIE

Aktywizacja społeczna i ekonomiczna mieszkańców

Pomoc w aktywizacji osób z grup defaworyzowanych, zmarginalizowanych, wykluczonych społecznie.

Inteligentne wsie

Rozwój przedsiębiorczości

Miejsca pracy, rozwój usług na rzecz rolnictwa

Rolnictwo społeczne (turystyka wiejska, zagrody edukacyjne, gospodarstwa opiekuńcze).

Rozwój infrastruktury na obszarach wiejskich

Indywidualne oczyszczalnie ścieków, system gospodarowania wodami opadowymi, retencja wód opadowych, zachowanie dziedzictwa kulturowego wsi.

WYMIANA WIEDZY I INNOWACJI

POPRAWA SYSTEMU WYMIANY WIEDZY I INNOWACJI

PODNIESIENIE POZIOMU WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI ROLNIKÓW I INNYCH MIESZKAŃCÓW

KOMPLEKSOWE WSPARCIE DORADCZE DLA ROLNIKÓW

PLANOWANY BUDŻET PLANU STRATEGICZNEGO CZNEGO WPR

□ Budżet Planu Strategicznego WPR 2023-2027:

- I filar WPR – środki EFRG – 17 327 mln EUR
- Środki przeznaczone na interwencje z zakresu pszczelarstwa – 50 mln EUR (w tym 25 mln EUR środków EFRG)
- II filar WPR – środki publiczne ogółem - **7 798 mln EUR** (w tym 4 686 mln EUR środków EFRROW)

łącznie na wszystkie interwencje Planu Strategicznego WPR przeznaczonych zostanie

25 175 mln EUR środków publicznych

I INTERWENCJA LEADER (1)

❑ Podstawa prawna: **art. 77 ust. 1 lit b** projektu rozporządzenia o Planach strategicznych WPR

❑ **Cel Szczegółowy:**

Wspieranie zatrudnienia, wzrostu, równości płaci, włączenia społecznego i rozwoju lokalnego na obszarach wiejskich, w tym biogospodarki o obiegu zamkniętym i zrównoważonego leśnictwa.

❑ **Opis zakresu interwencji:**

Głównym celem interwencji jest budowanie lokalnej tożsamości na bazie aktywizacji społecznej i wykorzystania miejscowych zasobów w sposób zapewniający najlepsze zaspokojenie potrzeb społeczności wiejskich, w tym poprzez wykorzystanie wiedzy, innowacji i rozwiązań cyfrowych.

Wdrożenie interwencji LEADER będzie polegało na **realizacji wybranych LSR przez LGD** na obszarach wiejskich, bowiem ważny jest lokalny i zintegrowany charakter instrumentu; zorientowanie na obszary wiejskie oraz umożliwienie LGD dostatecznej swobody w określaniu lokalnych interdyscyplinarnych priorytetów rozwojowych

❑ W ramach wdrożenia interwencji planuje się **2 komponenty:**

1. Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju, w tym: projekty grantowe i operacje własne LGD oraz projekty współpracy **(Wdrażanie LSR)**,
2. Zarządzanie lokalnymi strategiami rozwoju i animacja **(Zarządzanie LSR)**.

I INTERWENCJA LEADER (2)

Beneficjent w zależności od komponentu interwencji:

1) Wdrażanie LSR:	<ul style="list-style-type: none">• Osoby fizyczne, w tym wykonujące działalność gospodarczą,• Osoby prawne, w tym organizacje pozarządowe, jednostki sektora finansów publicznych, mikro- i małe przedsiębiorstwa lub LGD (w ramach projektów grantowych lub operacji własnych),• Jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.
2) Zarządzanie LSR	LGD, których LSR zostały wybrane do realizacji.

Przewiduje się preferencje dla operacji realizowanych na obszarach o niekorzystnych wskaźnikach ekonomicznych i demograficznych, **przede wszystkim z obszarów po-PGR.**

Zakres wsparcia:

Bardzo szeroki zakres wsparcia, w zależności od komponentu oraz dostosowany do potrzeb zdiagnozowanych w LSR m.in. tworzenie miejsc pracy przez wspieranie podejmowania oraz rozwijania działalności gospodarczej (w tym agroturystyki); zwiększanie dochodów w gospodarstwach przez wspieranie sprzedaży produktów z gospodarstwa i usług świadczonych przez mieszkańców OW (RHD, e-skrzynki, wspólna oferta, wspólna marka); wspieranie małej infrastruktury, ochrony dziedzictwa OW (w tym przyrodniczego); koncepcje rozwoju skali mikro (Smart Village – inteligentna wioska, **uzależnione od pilotażu**) itp.

I INTERWENCJA LEADER (3)

❑ Forma wsparcia:

- Refundacja kosztów kwalifikowalnych.
- Płatności ryczałtowe.

❑ Wysokość pomocy:

- do **150 tys. zł** na podejmowanie DG (stawka ryczałtowa ustalana na bazie projektu budżetu),
- w przypadku krótkich łańcuchów żywnościowych:
 - **325 tys. zł** na operacje przewidujące zakup środka transportu,
 - **280 tys. zł** na pozostałe operacje,
- **4 tys. zł** jako grant na przygotowanie oddolnych **konceptji Smart Villages** (uzależnione od pilotażu),
- do **500 tys. zł** na pozostałe operacje, w tym operacje własne i projekty grantowe.
- w zakresie przygotowania projektów współpracy :
 - do **50 tys. zł** w przypadku współpracy międzyterytorialnej,
 - do **150 tys. zł** – w przypadku współpracy międzynarodowej.

❑ Budżet:

% środków EFRROW w II filarze	EFRROW	wkład krajowy	Suma (EFRROW + wkład krajowy)	Udział środków EFRROW
8%	€ 375 000 000	€ 191 000 000	€ 682 000 000	55%

I INTERWENCJA LEADER (4)

Warunki kwalifikowalności operacji uzależnione są od:

- komponentu interwencji (Wdrażanie LSR albo Zarządzanie LSR),
- rodzaju operacji (klasyczna operacja, projekt współpracy, operacja własna albo projekt grantowy),
- zakresu wsparcia.

Koszty kwalifikowalne:

1) Wdrażanie LSR.

- Koszty niezbędne do realizacji operacji z wyłączeniem kosztów niekwalifikowalnych określonych w przepisach.
- Dla płatności ryczałtowych nie określa się.

2) Zarządzanie LSR – płatność ryczałtowa, nie określa się.

WYBÓR LSR

- ❑ W celu zniwelowania ewentualnych negatywnych efektów opóźnienia w wydaniu rozporządzenia UE do WPR, **wybór LSR będzie przeprowadzony w okresie przejściowym**, tzn. w ramach wydłużonego PROW 2014-2020/22.
- ❑ Planuje się stosowanie ujednoczonych zasad oraz wspólny termin dla wszystkich zaangażowanych w RLKS funduszy, przy czym **Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury na lata 2021–2027 nie uczestniczy w tym procesie**.
- ❑ Jedna LSR będzie realizowana na obszarze wiejskim, zamieszkanym przez **minimum 30 tys.** i obejmującym obszar **co najmniej 2 gmin położonych na obszarze wiejskim**. Wg stanu na dzień 31.12.2020 r. (dane GUS).
- ❑ **Komisje** posiadać będą w swoim składzie odpowiednio:
 - **przedstawicieli instytucji wdrażających** z programów finansowanych z różnych funduszy, które mogą być wdrażane w ramach RLKS oraz
 - **ekspertów** posiadających wiedzę i doświadczenie w zakresie podejścia LEADER/RLKS.
- ❑ Wybór **dwuetapowy**:
 - etap pierwszy to badanie spełnienia **warunków dostępu**,
 - etap drugi to ocena spełnienia **kryteriów wyboru LSR** oraz weryfikacja **czy obszar gmin objętych LSR nie jest objęty obszarem LSR innych LGD, których LSR została wybrana przed dniem 1 stycznia 2021 r.**
- ❑ W celu zapewnienia jednolitości i obiektywności w ocenie, kryteria wyboru LSR zostaną **OKREŚLONE I SZCZEGÓŁOWO ZDEFINIOWANE W REGULAMINIE WYBORU LSR.**

SCHEMAT WYBORU LSR

OGŁOSZENIE KONKURSU

- Termin składania wniosków

WERYFIKACJA WARUNKÓW DOSTĘPU

- Przekazanie do oceny LSR
- Odrzucenie wniosku

INFORMACJA ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA DOT. ODRZUCENIA W RAMACH NIESPEŁNIENIA WARUNKÓW DOSTĘPU

- Ewentualny sprzeciw do komisji (7 dni)

ROZPATRZENIE SPRZECIWÓW (21 dni)

- Jak uwzględniono - przekazanie do oceny LSR
- Jak nie uwzględniono to ewentualna skarga do sądu administracyjnego

OCENA LSR

- W tym uznane sprzeciwy

INFORMACJA KOMISJI DO LGD DOT. LICZBY PUNKTÓW

- W terminie 4 miesiące od dnia upływu terminu składania wniosków o wybór LSR
- Ewentualne odwołanie do IZ (7 dni)

ROZPATRZENIE ODWOŁANIA PRZEZ IZ (30 dni)

- Informacja IZ o rozstrzygnięciu odwołania do LGD
- Informacja IZ do komisji o wyniku dokonanej oceny LSR i wskazanie sposobu załatwienia sprawy lub jej rozstrzygnięcia

AKTUALIZACJA OCENY LSR PRZEZ KOMISJE, DLA KTÓRYCH ODWOŁANIE ZOSTAŁO UZNANE

- Komisja uwzględnia wskazany przez IZ sposób załatwienia sprawy lub jej rozstrzygnięcia
- Przygotowanie list

WERYFIKACJA OBSZAROWA

- współpraca między komisjami i zarządami województw

WYBÓR LSR I UCHWAŁY

- W terminie 6 miesięcy od dnia upływu terminu składania wniosków o wybór LSR
- Ewentualna skarga do sądu administracyjnego od uchwały

UMOWA RAMOWA

- Zawierana niezwłocznie przez Zarząd Województwa

4 MIESIĄCE

6 MIESIĘCY

INTERWENCJA INFRASTRUKTURA NA OBSZARACH WIEJSKICH ORAZ WDROŻENIE KONCEPCJI INTELIGENTNYCH WSI (1)

❑ Podstawa prawna: **art. 73** projektu rozporządzenia o Planach strategicznych WPR

❑ **Cel Szczegółowy:**

Wspieranie zatrudnienia, wzrostu, włączenia społecznego i rozwoju lokalnego na obszarach wiejskich, w tym biogospodarki i zrównoważonego leśnictwa.

❑ **Opis zakresu interwencji:**

Głównym celem interwencji jest wsparcie rozwoju infrastruktury wiejskiej, przyczyniając się tym samym do poprawy warunków życia, a także wsparcie infrastruktury ukierunkowanej na poszanowanie środowiska i klimatu.

❑ W ramach interwencji przewiduje się **2 schematy:**

- **Obszar A** Inwestycje w zakresie systemów indywidualnego oczyszczania ścieków (**obecnie trwają prace nad rozszerzeniem obszaru A o:** systemy zrównoważonego gospodarowania wodami opadowymi w tym ich retencji; kształtowanie przestrzeni publicznej z uwzględnieniem elementów infrastruktury mającej na celu przeciwdziałanie zmianom klimatu, infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej).
- **Obszar B** Inteligentna wieś

Przewidywana jest realizacja wdrożenia wybranych elementów koncepcji inteligentnych wsi obejmujących inwestycje infrastrukturalne w zakresie adaptacji do zmian klimatu i środowiska, w szczególności budowy instalacji odnawialnych źródeł energii, budownictwa pasywnego.

INTERWENCJA INFRASTRUKTURA NA OBSZARACH WIEJSKICH ORAZ WDROŻENIE KONCEPCJI INTELIGENTNYCH WSI (2)

- Beneficjent:** gmina lub związek międzygminny.
- Kryteria wyboru** będą w szczególności dotyczyć:

Obszar A :

- operacji realizowanych na obszarach uboższych oraz charakteryzujących się wysokim wskaźnikiem bezrobocia,
- wskaźnika zwodociągowania,
- wskaźnik skanalizowania.

Obszar B Inteligentna wieś:

- oddziaływania zrealizowanego projektu na rozwój miejscowości,
- zastosowania komponentów cyfrowych,
- zastosowania rozwiązań z zakresu biogospodarki zrównoważonej,
- kompleksowości i dojrzałości proponowanych rozwiązań,
- stopnia innowacyjności,
- wskazania wymiaru ekonomicznego przedsięwzięcia,
- oszczędności, które powstaną po wdrożeniu projektu,
- określenia dalszego funkcjonowania projektu,

INTERWENCJA INFRASTRUKTURA NA OBSZARACH WIEJSKICH ORAZ WDROŻENIE KONCEPCJI INTELIGENTNYCH WSI (3)

Warunki kwalifikowalności

- w obszarze A

Pomoc może być przyznana jeśli operacja realizowana jest w miejscowościach położonych poza aglomeracjami zdefiniowanymi w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych

- w obszarze B

Pomoc może być przyznana jeśli przygotowana koncepcja inteligentnej wsi jest spójna z koncepcją określoną w interwencji LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) oraz zawiera elementy dla którego inwestorem może być gmina lub związek międzygminny.

Beneficjent zobowiązuje się do utrzymania zrealizowanej operacji w okresie 5 lat od ostatniej płatności.

Forma wsparcia

Refundacja części kosztów kwalifikowalnych operacji

INTERWENCJA INFRASTRUKTURA NA OBSZARACH WIEJSKICH ORAZ WDROŻENIE KONCEPCJI INTELIGENTNYCH WSI (4)

❑ Wysokość wsparcia

W obszarze A wysokość pomocy nie może przekroczyć 1,5 mln zł na obszar gminy w okresie realizacji Programu.

Do 75% kosztów kwalifikowalnych operacji, z czego pomoc finansowana z EFRROW wynosi maksymalnie 55%.

W obszarze B wysokość pomocy udzielonej na realizację operacji nie może przekroczyć 10 mln zł a pomoc przyznaje się na operację o planowanej wysokości kosztów kwalifikujących się do wsparcia powyżej 1,5 mln zł.

Wymagany krajowy wkład środków publicznych, w wysokości co najmniej 45%.

❑ Budżet

Środki EFRROW – € 184 250 000

Środki publiczne ogółem - € 335 000 000

MINISTERSTWO
ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

Dziękuję za uwagę

Beata Rodak

Departament Wspólnej Polityki Rolnej
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Konferencja w ramach projektu Centrum Wspierania Doradczego
(CWD)
